

Julkaisufoorumien ohjausryhmän kokous

Aika: 8.6.2026 klo 14.45 - 16.00 (klo 13 - 14.35 Webinaari)

Paikka: Tieteiden talo sali 206 ja Teams

Puheenjohtaja:

Professori Petri Karonen, (Jyväskylän yliopisto / Tieteellisten seurain valtuuskunta)

Läsnä:

Professori Ilkka Arminen (Yhteiskuntatieteet/Helsingin yliopisto)

Opetusneuvos Jukka Haapamäki (opetus- ja kulttuuriministeriö)

Professori Katja Joronen (Lääke- ja terveystieteet/Tampereen yliopisto)

Kirjaston johtaja Riitta Lähdemäki (FUN Suomen yliopistokirjastojen verkosto)

Vararehtori Kaisa Miettinen (Luonnontieteet/Jyväskylän yliopisto)

Professori Anne Mäntynen (Humanistiset tieteet/Helsingin yliopisto)

Vararehtori Ossi Naukkarinen (Unifi ry)

Professori Heli Peltola (Maatalous- ja metsätieteet/Itä-Suomen yliopisto)

Johtaja Floora Ruokonen (Suomen Akatemia)

Professori Juha Vaara (Luonnontieteet/Oulun yliopisto)

Tietoasiantuntija Timo Vilén (Kansalliskirjasto)

Poissa: Kehityspäällikkö Joonas Nikkanen (CSC – Tieteen tietotekniikan keskus)

Sihteeristö:

Tietoasiantuntija Anna-Kaarina Linna (Tieteellisten seurain valtuuskunta)

Pääsihteerit Janne Pölönen (Tieteellisten seurain valtuuskunta)

Toiminnanjohtaja Lea Ryyänen-Karjalainen (Tieteellisten seurain valtuuskunta)

Eriyisiasiantuntija Leena Wahlfors (Tieteellisten seurain valtuuskunta)

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.45

2. Pöytäkirjan tarkastaminen

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Floora Ruokonen ja Timo Vilén.

3. Ilmoitusasiat

Todettiin ilmoitusasiat:

Julkaisut

- Rushforth, A., Gogadze, N., Skhirtladze, T., & Pölönen, J. (2026). Advancing Open Science Through Research Assessment Reform? Content Analysis of CoARA Action Plans. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18249560>
- Pölönen, J. & Kramer, B. (2026). Parempi metatieto lisää tieteellisten artikkeleiden näkyvyyttä, TSV:n verkkosivu. <https://www.tsv.fi/fi/uutiset/asiantuntija-artikkeli-parempi-metatieto-lisaa-tieteellisten-artikkeleiden-nakyvyytta> (myös englanniksi Zenodo: <https://doi.org/10.5281/zenodo.19349542>)

- Transformative Research Assessment: Integrating Societal Impacts into Evaluation Frameworks. CoARA. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17722382>
- Saarela, M., Pölönen, J., Linna, Wahlfors, L., Correia, A. & Kärkkäinen, T. (2026). Comparing LLM and expert assessments of journal quality. Scientometrics. <https://doi.org/10.1007/s11192-026-05644-8>
- Rushforth, A., Gogadze, N., Skhirtladze, T., & Pölönen, J. (2026). Advancing Open Science Through Research Assessment Reform? Content Analysis of CoARA Action Plans. Scientometrics. <https://doi.org/10.1007/s11192-026-05650-w>
- Kulczycki, E., Alonso-Gamboa, J. O., Beigel, F., Digiampietri, L., Laakso, M., Pölönen, J., Taşkın, Z. & Vélez Cuartas, G. (2026). Beyond the Oligopoly: Scholarly Journal Publishing Landscapes in Latin America and Europe. Journal of Data and Information Science. <https://doi.org/10.1515/jdis-2025-0440>

Tapahumat, tapaamiset, esitykset

- Mitä JUFO-luokituksen muutokset tarkoittavat nuorille tutkijoille? Keskustelutilaisuus, Nuorten tiedeakatemia 19.1.2026.
- Ajankohtaiskatsaus vastuulliseen arviointiin OKM:n Tiedepolitiikan vastualueen kokouksessa 2.2.2026.
- Timanttimaliin open access -julkaiseminen: tilanne ja mahdollisuudet, Kotimaisen tiedejulkaisemisen rahoitus – Pyöreän pöydän keskustelu 10.2.2026.
- Projektin väliesittely CoARA Boost Cascade Funding Knowledge Exchange –tapahtumassa 27.2.2026.
- CoARAn kansallisten osastojen tapaaminen Madridissa 19.-20.3.2026 Paneelikeskustelu CAM-kehittämiseen liittyen.
- FIN-CAM & NOR-CAM –tapaaminen sekä keskustelu kanavaluokitukseen liittyen norjalaiskollegoiden kanssa Oslossa 26.-27.3.2026
- Vastuullisen arvioinnin päivä 15.4.2026. 112 osallistujaa.
- Helsinki Initiative and COARA WG on multilingualism and language biases in research assessment, LERU - INFO group meeting, 17.4.2026.
- FIN-CAM-arviointityökalun posterin esittely RESSH2026-konferenssissa 22.-24.4.2026.
- Artificial Intelligence in Scientific Publishing: Possibilities, Threats, and Ethical Boundaries, RESSH2026-konferenssissa 22.-24.4.2026
- See You in Court! Judicial Dynamics in Responsible Research Evaluation, RESSH2026-konferenssissa 22.-24.4.2026
- FIN-CAM & SWE-CAM –tapaaminen Tukholmassa 13.5.2026.
- Diamond Open Access in the Finnish Scholarly Publishing Landscape, OPERAS2026 & SCIROs Conference Varsovassa 17.4.2026.
- Directory of Learned Societies (DoLS), Les Sociétés savantes demain ?Expertises, préservation, recherche Pariisissa, 21.5.2026.
- Current developments and discussions in CoARA, YUFE Working Group of HR experts, 27.5.2026.
- 6th Helsinki Initiative Webinar on Multilingualism in Scholarly Communication 27.5.2026

- Keynote presentation, Regional CoARA Forum, Budapest, 2.6.2026 Keynote presentation, CIVIS yliopistoallianssin LELAR Colloquium, Bukarest, 11.6.2026

4. OKMn visiotyö ja tieteellinen julkaiseminen yliopistojen rahoituksen perustana vuodesta 2029 alkaen

Ohjausryhmän 13.2.2026 kokouksessa todettiin, että kun merkittävä osuus yliopistojen rahoituksesta muodostuu julkaisutoiminnasta, merkitsisi julkaisujen poistaminen perusrahoituksen rahoituskriteerinä yliopistoille dramaattista muutosta. Julkaisutoiminnan siirtäminen osaksi yliopistojen strategista rahoitusosuutta vähentäisi rahoituksen ennustettavuutta, avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sekä lisääisi epätietoisuutta rahoituksen muotoutumisen tekijöistä ja rahoituksen jatkuvuudesta.

Ohjausryhmä toi esiin, että julkaisutoiminnan poistuminen yliopistojen rahoituksen kriteerinä olisi signaali siitä, ettei julkaiseminen olisi oleellinen osa yliopistojen toimintaa eikä julkaisutoiminnan laatuun tähtääminen keskeistä. Mikäli julkaisutoiminta poistuisi rahoituksen kriteerinä, katoaisivat insentiivi ja todennäköisesti myös resurssit ylläpitää 15 vuoden aikana luotua kansallista julkaisutietovarantoa.

Ohjausryhmä arvioi, että yliopistojen olisi vaikea sisäisesti tehdä valintoja julkaisutoiminnan profiloimiseksi. Strategisten valintojen haarukointi synnyttäisi myös todennäköisesti ristiriitoja yliopistojen sisällä. Todettiin lisäksi, että suuriin muutoksiin sisältyvän aina merkittäviä riskitekijöitä, joiden ennakointi ei ole mahdollista.

Edellisen perusteella ohjausryhmä päätyi kannattamaan sitä, että myös jatkossa tietty osuus yliopistojen perusrahoituksesta allokoitetaan tieteellisten ja muiden julkaisujen perusteella. Tämä kannustaisi myös jatkossa yliopistoja ja sitä kautta koko suomalaista tiedeyhteisöä kehittämään julkaisutoiminnan laatua ja vaikuttavuutta eri tieteenalojen julkaisukäytäntöjen erityispiirteet huomioon ottaen alkuperäisten julkaisuforumille asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Etuna ovat yliopistojen rahoituksen ennustettavuuden, pitkäjänteisyyden ja läpinäkyvyyden turvaaminen sekä julkaisutoiminnan laadun merkityksen korostaminen. Malliin on mahdollista sisällyttää insentiivejä, jotka motivoivat yliopistoja edistämään vastuullisen arvioinnin tavoitteita.

Tieteellisten seurain valtuuskunta on laatinut 24.3.2026 edellä kuvattujen linjausten mukaisesti [kannanoton](#), joka on toimitettu opetus- ja kulttuuriministeriön virkamiehistöille sekä ministeri Talvitien erityisavustajalle. Ministeriön rahoitusmallityöryhmä aloittanee työnsä alkusyksystä 2026.

OKM:n visiotyön kommentointikierröksellä käsiteltiin tutkimuksen arvioinnin ja korkeakoulujen rahoituksen kehittämistä. Kommenteissa tuotiin esiin määrällisten suorite- ja julkaisumittareiden rinnalla laadullisempia arviointitapoja sekä vastuullisen arvioinnin periaatteita.

Keskustelu liittyi erityisesti:

- vastuullisen tutkimuksen arvioinnin periaatteisiin

- tutkimuksen vaikuttavuuden arviointiin
- bibliometriikan käyttöön ja sen rajoihin
- tutkimusrahoituksen ohjausvaikutuksiin sekä
- yliopistojen autonomiaan.

Kommentointikierroksella käsiteltiin myös:

- julkaisupohjaista rahoitusta
- bibliometristä ohjausta
- tutkimuksen määrällistä arviointia sekä
- mittareiden ohjaus- ja käyttäytymisvaikutuksia.

Keskustelussa viitattiin lisäksi kansainväliseen vastuullisen arvioinnin kehitykseen ja arviointikäytäntöjen uudistamiseen.

Käydään yleiskeskustelu siitä, millä tavoin ohjausryhmä haluaa vaikuttaa tulevan OKM:n rahoitusmallityöryhmän valmisteluun, huomioon ottaen webinaarin puheenvuoroissa sekä OKMn visiotyön yhteydessä esiin nousseet kysymykset. Ohjausryhmälle tiedoksi myös [esitys](#) Norjan julkaisufoorumin nykytilanteesta.

Keskustelu:

Todettiin, että julkaisutoiminnan kenttä on merkittävässä murroksessa, mikä on tarpeen ottaa huomioon myös opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitusmallin uudistamistyössä. TSV:n laatima kannanotto muodostaa hyvän lähtökohdan jatkotyölle. Sen lisäksi on kuitenkin arvioitava, miten julkaisutoiminnan kokonaisuuteen vaikuttavat globaalit ja paikalliset muutostekijät sekä vastuullisen arvioinnin periaatteet voitaisiin huomioida nykyistä paremmin tutkimusjulkaisemiseen perustuvassa rahoitustekijässä.

Ohjausryhmä korosti, ettei Julkaisufoorumia tule lakkauttaa. Sen sijaan Julkaisufoorumia tulee kehittää siten, että se ottaa aiempaa paremmin huomioon edellä mainitut muutostekijät ja vastuullisen arvioinnin näkökohdat. Tavoitteena on vahvistaa Julkaisufoorumin roolia julkaisutoiminnan arvioinnin tukena sekä kehittää sen soveltamista yliopistojen rahoituksen allokoinnissa.

Päätös:

Sihteeristölle annettiin tehtäväksi laatia muistio, jossa kuvataan julkaisutoiminnan mahdollisia tulevaisuuden kehityssuuntia sekä arvioidaan, miten Julkaisufoorumia tulisi niiden pohjalta kehittää yliopistojen rahoitusmallin yhtenä rahoitustekijänä. Asia käsitellään syyskuun kokouksessa, johon kutsutaan myös paneelien puheenjohtajat.

5. JUFO-arviointitoiminnan kehittäminen aiempaa kustannustehokkaammaksi ja vaikuttavammaksi

Sihteeristö esitti 13.2.2026 JUFO-ohjausryhmälle pohdittavaksi, että vuodesta 2027 alkaen osa paneelien täydennysarviointitehtävistä siirrettäisiin Norjan JUFO-käytäntöjä noudattaen sihteeristön tehtäväksi. Tason 1 arviointikriteerit ovat hyvin selkeitä, mikä mahdollistaa laadukkaan arviointitoiminnan myös sihteeristön toimesta.

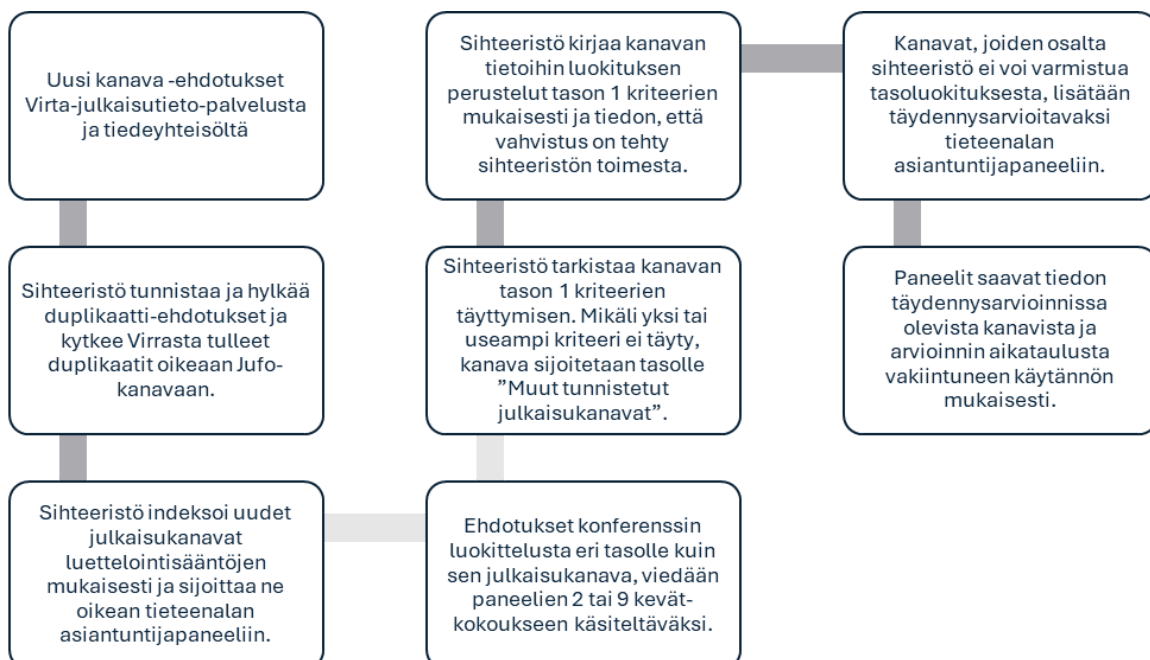
Paneelien tehtäviksi jäisivät edelleen:

- jo indeksoidut kanavat, joille tiedeyhteisö ehdottaa tasoluokan muutosta joko ylös- tai alaspäin sekä
- tapaukset, jotka sihteeristön arvion mukaan edellyttävät tietyn tieteenalan ja sen julkaisutoiminnan syvällistä tuntemusta (ml. päivitysarvioinnit neljän vuoden välein).

Julkaisukanavien arvioinnista vastaavat tieteenaloittaiset asiantuntijapaneelit, joissa on noin 300 tieteenkijää suomalaisista yliopistoista ja tutkimuslaitoksista. Julkaisufoorumi toteuttaa vuosittain neljä täydennysarviointia, joissa paneelit arvioivat tasoluokkaan 1 lisättäviä tai siitä tasolle "muut tunnistetut julkaisukanavat" laskettavia kanavia. Vuonna 2025 paneelit arvioivat kaikkiaan 658 julkaisukanavaa, joita ei aiemmin ollut JUFOssa luokiteltu. Näistä 312 lehteä/sarjaa ja neljä kirjakustantajaa hyväksyttiin tasoluokkaan 1. Lisäksi paneelit käsitelivät 145 tiedeyhteisöltä JUFO-portaalin kautta saatua perusteltua tasoluokan muutosehdotusta (nostoehdotukset tasolta "muut tunnistetut julkaisukanavat" tasolle 1 tai laskuehdotukset tasolta 1 tasolle "muut tunnistetut julkaisukanavat").

Rutiininomaisten ja teknisluonteisten tehtävien siirtäminen sihteeristölle säästäisi merkittävästi paneelien työaikaa. Paneelit voisivat keskittyä tunnistamaan korkeimman tason julkaisukanavia sekä paneutua muihin erityistä tieteellistä asiantuntemusta vaativiin tehtäviin. Muutoksen myötä vuodesta 2027 alkaen paneelikokouksia järjestettäisiin kahden kerran sijaan vain kerran vuodessa. Tämä vähentäisi panelistien työmäärää arvion mukaan noin 900 tunnilla. Arvioon ei ole laskettu mukaan kokouksiin valmistautumiseen sisältyviä työtunteja. Sihteeristön työaikaa vapautuisi vastaavasti noin 345 henkilötyötuntia yhden paneelikokouskierroksen osalta. Vastaava aika olisi mahdollista käyttää tason 1 ja "muut tunnistetut julkaisukanavat" kanavien arviointitehtäviin, käyttöön otettavan uuden JUFO-arviointiportaalin kehittämistyöhön, ns. harmaan alueen lehtien tunnistamiseen sekä JUFO-luokituksen kehittämistyöhön. Lisäksi mahdollistuisivat erillisten kehittämishankkeiden toteuttaminen, ml. julkaisutoiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioinnin kehittämistoimet sekä tieteellisten seurojen julkaisutoiminnan tukeminen.

Sihteeristö on laatinut prosessikuvauksen uudesta toimintamallista (kuva 1.):

Esitys: Vuodesta 2027 alkaen paneelit arvioivat täydennysarvioinneissa edelleen jo indeksoidut kanavat, joille tiedeyhteisö ehdottaa tasoluokan muutosta joko ylös- tai alaspäin sekä tapaukset, jotka sihteeristön arvion mukaan edellyttävät tietyn tieteenalan ja sen julkaisuutoiminnan syvällistä tuntemusta (ml. päivitysarvioinnit neljän vuoden välein). Sen sijaan sihteeristön vastuulle siirretään uusien indeksoimattomien julkaisukanavien arviointi tasolle ”muut tunnistetut julkaisukanavat” tai taso 1. Tason 1 arviointikriteerit ovat hyvin selkeitä, mikä mahdollistaa laadukkaan arviointitoiminnan myös sihteeristön toimesta. Sihteeristö saattaa paneelien puheenjohtajille tiedoksi tekemänsä arvioinnit. Samalla paneelikokouksia järjestetään vain kerran vuodessa keväisin.

Keskustelu:

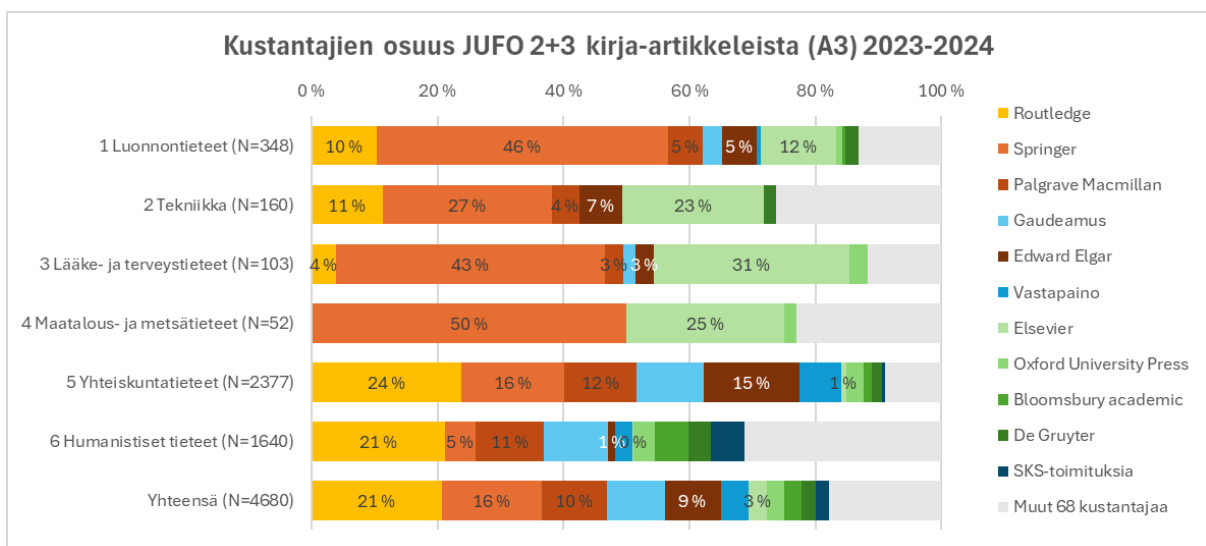
Todettiin, että 8.6.2026 mennessä 22/23 paneelia on pitänyt kokouksensa, ja kaikki kannattavat yksimielisesti uudistusta.

Päätös:

Esityksen mukaisesti.

6. Kirjakustantajat

Jufo-ohjausryhmä on kiinnittänyt huomiota siihen, että valtaosan tasoluokan 2+3 kirja-artikkeleista julkaisee muutama erittäin suuri kansainvälinen kustantaja. Em. kanavia tulee tarkastella päivitettyjen tasoluokan 1 kriteerien valossa (kuva1.).

Kuva 2: Kaikista tasoluokan 2 ja 3 kirja-artikkeleista Routledge julkaisee 21%, Springer 16%, Palgrave MacMillan 10%, Edward Elgar 9% ja Elsevier 3% (huom. kuvio korjattu: ”yhteensä N=4680”).

Ohjausryhmä on kannustanut paneeleja tarkastelemaan kriittisesti erityisesti kirjakustantajien Springer ja Elsevier pitämistä tasolla 2 ja arvioimaan samalla tarvetta tarkistaa muidenkin kirjakustantajien tasoluokkaa osana vuonna 2026 tehtävää päivitysarviointia. **Kokoomateosartikkeli (A3)** tarkoittaa useiden tekijöiden kirjoituksista koostuvissa toimitetuissa kirjoissa julkaistuja vertaisarvioituja artikkeleita (myös johdantokappaleet ja esipuheet).

Paneeleilta on kevään paneelikokouksissa myös pyydetty näkemystä siitä, olisiko jompi kumpi seuraavista vaihtoehdoista mahdollinen:

- a) kustantajat Springer ja Elsevier lasketaan tasolle 1;
- b) kaikki kirjakustantajat lasketaan tasolle 1, mutta niitä voidaan ehdottaa uudelleen tapauskohtaisesti tasolle 2 (paneelit arvioivat julkaisukanavat uudelleen dokumentoidun näytön ja tutkimusyhteisöltä saadun palautteen perusteella).

Paneelien näkemykset asiasta jakautuivat huomattavasti. Osa paneeleista arvioi molemmat vaihtoehdot yhtä ongelmallisiksi, osa puolsi vaihtoehtoa b ja osa vaihtoehtoa a. Lisäksi joidenkin paneelien näkökulmasta kysymys ei ole relevantti, koska kyseisten tieteenalojen tutkijat eivät julkaise kirja-artikkeleita ainakaan laajamittaisesti.

Esitys: Ohjausryhmä ei anna asiasta sitovaa linjausta. Suosituksena kuitenkin edelleen pidetään, että paneelit arvioivat kirjakustantajien tasoluokkia kriittisesti ja ottavat huomioon tieteenalakohtaiset erot.

Keskustelu: Ohjausryhmä piti kannatettavana, että asiaa tarkastellaan osana Julkaisufoorumin kokonaiskehittämistä. Tässä vaiheessa ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista antaa asiasta sitovaa linjausta, jonka osa paneeleista voisi kokea oman tieteenalansa näkökulmasta epätoivottavaksi. Sen sijaan paneeleja kannustetaan jatkossakin arvioimaan kirjakustantajien tasoluokkia kriittisesti.

Päätös: Esityksen mukaisesti.

7. Päivitysarviointi

Ohjausryhmälle saatettiin tiedoksi, että paneelit saavat 17.6.2026 mennessä valmiiksi alustavan ehdotuksensa uudeksi tason 2 luokitukseksi. Ehdotukset ovat nähtävissä Jufo-portaalissa, ja asiasta tiedotetaan 15.6.2026 alkavalla viikolla laajasti eri kanavissa, Samalla tiedeyhteisöä kannustetaan kommentoimaan luokitusta Jufo-portaalissa. Kommentointiaikaa on 31.8.2026 saakka, jonka jälkeen paneelit viimeistelevät ehdotuksensa. Ohjausryhmä vahvistaa uuden 1.1.2027 voimaan tulevan luokituksen 7.12.2026.

8. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

9. Seuraavat kokoukset

Vuoden 2026 kokousajankohdiksi on sovittu 7.9.2026 (yhteiskokous paneelien puheenjohtajien kanssa) ja 7.12.2026.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.20.